
Podczas posiedzenia sejmowej Komisji edukacji nauki i młodzieży, posłowie rozpatrzą poselski projekt dotyczący zmian w Karcie Nauczyciela (druk nr 3875). Projektodawca proponuje zmiany w obowiązujących od 1 września 2009 r. przepisach art. 42 KN, dotyczących spoczywającego na nauczycielach obowiązku realizacji godzin opieki świetlicowej. Rząd wyraził wobec tego projektu stanowisko negatywne.

Z obowiązujących zapisów wynika, iż w ramach tygodniowego czasu pracy (do 40 godzin) oraz ustalonego wynagrodzenia nauczyciel obowiązany jest, oprócz obowiązkowych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych (pensum) oraz zajęć i czynności związanych z przygotowaniem się do zajęć, samokształceniem i doskonaleniem zawodowym, realizować również: „2) inne zajęcia i czynności wynikające z zadań statutowych szkoły, w tym zajęcia opiekuńcze i wychowawcze uwzględniające potrzeby i zainteresowania uczniów, z tym że w ramach tych zajęć: (a) nauczyciel szkoły podstawowej i gimnazjum, w tym specjalnych, jest obowiązany prowadzić zajęcia opieki świetlicowej lub zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w wymiarze 2 godzin w tygodniu, (b) nauczyciel szkoły ponadgimnazjalnej, w tym specjalnej, jest obowiązany prowadzić zajęcia w ramach godzin przeznaczonych w ramowych planach nauczania do dyspozycji dyrektora szkoły, z wyjątkiem godzin przeznaczonych na zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych, w wymiarze 1 godziny w tygodniu”.

Projektodawca zmiany uważa, iż wprowadzenie powyższych regulacji usankcjonowało istniejący w szkole stan faktyczny, że nauczyciel pracuje więcej niż to wynika z pensum i że wbrew zakładanym celom niepokojącym efektem wdrożenia tych zapisów do szkół we wrześniu 2009 r. stał się niesłużący pracy szkoły zamęt organizacyjny. Sformalizowany obowiązek paradoksalnie wpłynął na ograniczenie aktywności pozalekcyjnej nauczycieli, zarówno w zakresie realizowanych do tej pory form zajęć, jak i ich wymiaru godzinowego wskazanego w przepisie ustawowym. Wyjątkowo niefortunnym zapisem w regulacji okazało się szczególne wyodrębnienie spośród innych form realizacji godzin zajęć opieki świetlicowej. W sposób dobitny o niweczeniu idei ustawodawcy świadczą przypadki szkół, w których zamiast rozszerzać ofertę atrakcyjnych zajęć dla uczniów zlikwidowano lub znacznie zredukowano etaty wychowawców świetlic szkolnych, zastępując realizowane planowo zajęcia świetlicowe wychowawców doraźnymi godzinami, odrabianymi w świetlicy przez pozostałych nauczycieli szkoły. Stąd proponowane zmiany, mające na celu modyfikację przepisu, którego swobodna interpretacja i praktyka szkolna okazały się przyczyną licznych nieprawidłowości oraz zastosowań niezgodnych z intencją ustawodawcy. Efektem nowelizacji miałyby być wyeliminowanie praktyki zastępowania pracy wychowawców świetlic zajęciami realizowanymi w ramach godzin dodatkowych nauczycieli.

Stanowisko Rządu w tej sprawie jest jednoznaczne. ”(...) Przepis art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a w obecnym brzmieniu został wprowadzony w celu zwiększenia szans edukacyjnych dzieci i młodzieży oraz pełniejszego uwzględniania ich indywidualnych potrzeb poprzez przeznaczenie godzin, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy – Karta Nauczyciela na udzielanie uczniom pomocy w przezwyciężaniu trudności, rozwijaniu ich zdolności, pogłębianiu zainteresowań, także poprzez sprawowanie nad nimi opieki, zależnie od potrzeb. Dzięki wykorzystaniu tych godzin szkoła podstawowa i gimnazjum mogą również wzbogacić ofertę świetlicy. Podjęcie decyzji w kwestii, jakie zajęcia będą realizowane w szkole w ramach godzin, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a i b Karty Nauczyciela, należy do kompetencji dyrektora szkoły. Aktualne brzmienie wspomnianego przepisu pozwala na wzbogacenie

oferty świetlicy poprzez dodatkowe wsparcie wychowawcy świetlicy pracą nauczycieli niebędących wychowawcami świetlic szkolnych. Dzięki temu, w tym samym czasie, z tą samą grupą uczniów może pracować więcej niż jeden nauczyciel, co sprzyja indywidualizacji procesu kształcenia i wychowania oraz zapewnieniu lepszych warunków bezpieczeństwa uczniów.

Powyższa propozycja zmierza do wyłączenia opieki świetlicowej z katalogu zajęć, realizowanych przez nauczycieli w wymiarze 2 godzin tygodniowo, w ramach innych zajęć i czynności wynikających z zadań statutowych szkoły, podlegających rozliczeniu. MEN zostało poinformowane o pojedynczych przypadkach wykorzystania godzin, o których mowa w art. 42 ust. 2 pkt 2 lit. a KN jako uzasadnienie do redukcji etatu nauczyciela wychowawcy świetlicy. Natomiast analizując dane z Systemu Informacji Oświatowej należy jednoznacznie stwierdzić, iż w ostatnich latach nastąpił wzrost liczby etatów nauczycieli wychowawców świetlic, gdyż w roku szkolnym 2007/2008 takich etatów było 13 074,48, 2008/2009 – 13 516,02, w roku szkolnym 2009/2010- 14 092,08, a w roku szkolnym 2010/2011 – 14 452,65. Powyższe dane wyraźnie przeczą tezie, iż skutkiem obecnego brzmienia przepisów jest zjawisko powszechnej redukcji etatów wychowawców świetlic, a tym samym nie dają przesłanek do poparcia zmiany proponowanej w poselskim projekcie ustawy o zmianie KN.". W związku z powyższym, rząd negatywnie ocenił przedmiotowy projekt ustawy.